

Valtakunnalliset
LUONNONTUOTEPÄIVÄT
8.-9.10.2009

”Tutkimus, raaka-ainesanti, koulutus”

Juhani Kettunen

Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä

Tietoa kestäviin valintoihin

Tietoa kestäviin valintoihin

Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä

MMM ja YM yhteistyösopimus 27.10.2008 yhteistyösopimus alan tutkimuksen vahvistamisesta ja tehostamisesta

Yhteenliittymän ytimeen kuuluvat:

MMM Elintarviketurvallisuusvirasto, Evira
Geodeettinen laitos, GL
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, MTT
Metsäntutkimuslaitos, Metla
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, RKTL
YM Suomen ympäristökeskus, SYKE

Tutkimuslaitokset säilyvät itsenäisinä. Yhteenliittymä on avoin myös muille!

Asetus virallistaa yhteenliittymän marraskuussa 2009

Tietoa kestäviin valintoihin

Yhteenliittymän tavoitteet ja hyödyt

- Vahvistaa luonnonvara- ja ympäristöalan tutkimuksen ja asiantuntijuuden käyttöä yhteiskunnassa (kokonaisvaltainen palvelu yhdeltä luukulta)
- Edistää innovaatioiden kehittämistä, etenkin sektoreiden rajapinnoilla
- Vahvistaa suomalaisen tutkimuksen ja asiantuntijuuden kansainvälistä kilpailukykyä
- Yhdistää osaamista elinkeinojen kehittämiseksi
- Kehittää laadukkaita ja kustannustehokkaita tutkimusympäristöjä ja tukipalveluita
- Ottaa laajasti käyttöön parhaita käytäntöjä
- Edistää tulosohjauksen harmonisointia ja strategisten kokonaisuuksien hallintaa (ministeriöiden yhteistyö, yhteenliittymän ohjaus)

Yhteistä:

- - tutkimusta ja asiantuntijuutta, jotka rakentavat yhtä kokonaisuutta
- - tukitoimintoja

Missä mennään ?

- Toimintasuunnitelma vuosille 2009–2011 (23.1.2009)
- Yksityiskohtainen suunnittelu käynnistettiin yhteenliittymässä 6.2.2009 – suunnitelmat ja toimintaohjelmat valmistuvat aihealueittain syksyn 2009 kuluessa

Aktiiviteetit 2009: Johtoryhmä (6+1), työvaliokunta (6),
7+8 työryhmää (n. 60-70 henkilöä mukana), ministeriöiden
vastaavat

YHTEISET TUTKIMUSOHJELMAT (RESPROG)

Tavoite:

Laatia esitys yhteisiksi tutkimusohjelma-alueiksi sekä määritellä niiden sisältö voimavaroineen

Tausta: Paljon yhteistyötä jo nyt

Päälinjat/toiminnot:

- Muutama yhteinen ohjelma, joilla konsortio profiloituu ja asemoituu yhteiskunnallisessa keskustelussa ja tiedon tuotannossa; esim. **ilmastonmuutos, bioenergia, maankäyttö**
- Malli yhteisten ohjelmien muodostamisesta, toteutuksesta ja resursoinnista
- Vuoden 2010 ohjelmatyö perustuu suurelta osin jo käynnissä olevaan tutkimukseen, joka koordinoidaan

Kansainvälisen toiminnan sisältö

Valmisteluryhmän tavoite:

- yhteisen kv-toiminnan sisällön laadinta
- ehdotus kv-toiminnan organisoinnista ja kehittämisestä (työnjako ja yhteistyö)

Päälinjaukset, joiden edistäminen hyödyttää eniten yhteenliittymää:

- yhteenliittymän kv-strategian laadinta ja linjaus (5-10 vuotta)
- päätös kv-toiminnan teemoista ja yhteistyömuodoista

Toiminnot, joiden edistäminen hyödyttää eniten yhteenliittymää:

- perustetaan yhteenliittymän yhteinen kv-palveluverkosto, (yhteinen vetäjä)
  - organisoidaan yhteydenpito kansainvälisiin rahoittajaorganisaatioihin suoraan tai strategisten verkostojen tai muiden organisaatioiden kautta
  - tuetaan konsortion kv-hankkeiden suunnittelua ja toteutusta tukipalvelujen avulla
  - laaditaan osaamiskartoitus ja kehitetään osaamisen seurantavälineitä (esim. asiantuntijoiden/tutkijoiden CV-tietokanta ja portfolio)

Luonnonvara- ja ympäristötiedon hallinta ja tilastotuotanto

Päälinjat/toiminnot, joiden edistäminen hyödyttäisi eniten yhteenliittymää

- **Datapolitiikka**
- **Yhteinen tilasto-ohjelma – huomattavia synergiaetuja**
- **Ympäristö- ja luonnonvarapaikkatiedon tuotanto – velvoitteita ja intressejä jo nyt**
Yhteistoiminta INSPIRE (paikkatieto), ESA, Corine (maanpeite)
- **Yhteiset ”luonnonvara mittarit” – yhteinen portaali, edistää näkyvyyttä**
Mm. yhteiset sähköiset palvelut suunnitteilla

EXMON – Asiantuntijapalvelut ja seurannat

Asiantuntijapalvelut ja viranomaistoiminta

- Asiantuntijuus ministeriöiden ja tilaajien käyttöön
- Luonnonvara- ja ympäristöalan ennakointi

Seurannat

- Yhteiset ja yhdenmetyt seurannat
- Seurantamenetelmien harmonisointi ja näytteenottojen yhtenäistämistä

Ehdotettavat seurantojen yhtenäistettävät aihealueet:

Maalta vesistöön kulkevat ainevirrat ja syntyvät päästöt

Ilmastomuutoksen vaikutusten arviointi

sopeutumis- ja mukautumistoimenpiteet

kasvihuonekaasujen laskenta ja raportointi

Biodiversiteettiseurantojen yhtenäistäminen

Kasvinjalostukseen liittyvät tehtävät

kasvi- ja eläingenivarojen hallintaan liittyvät tehtävät, geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen (kansallinen kasvigeenivaraohjelma)

Kasvinsuojeluaineiden tarkastukseen liittyvä asiantuntijatyö

Ministeriöiden kansainväliset asiantuntija- ja vientihankkeet luonnonvara- ja ympäristöalalla (yhteinen asiantuntijapooli)

Laboratoriotyön rationalisointi

Laboratoriotyön rationalisointia lähestytään laitosten ydintehtävien ja laboratorioanalytiikan kattavan menetelmäkirjaston avulla. Määritellään konsortiossa toimivien laboratorioiden toimintaympäristö sekä konsortion tuottamat laboratoriopalvelut. Työryhmän työn tuloksena tunnistetaan rinnakkainen laboratoriotoiminta ja mahdollisuudet ohjailla näytevirtoja konsortion sisällä. Rinnakkainen toiminta lopetetaan siellä missä se on tarkoituksenmukaista ja näytevirtoja ohjailemalla lisätään työn tuottavuutta. Laboratoriotyön aluetoimipaikkaverkostoa kehitetään ja tunnistetaan yhteisten toimipisteiden tuomat mahdollisuudet.

Laboratoriolaitteiden ja -tarvikkeiden yhteishankinta

Kehitetään yksittäisten laitosten laboratorioinvestointien hankintamenettelyjä kohti konsortion sisäistä hankintatointia siten, että konsortion tarpeet tunnistetaan ennen hankintapäätöstä. Laaditaan mahdollisimman laajoja konsortiotason puitesopimuksia laboratoriotarvikkeiden ja reagenssien hankinnassa volyymietujen varmistamiseksi. Konsortiolaitosten nykyinen laitekanta ja mahdollisuudet sen käyttöasteen parantamiseksi selvitetään.

Näytteenotto

Yhteenliittymässä siirrytään laitosten erillisistä näytteenottoverkoista ja tekniikoista kohti konsortion yhteisiin näytteenottotarpeisiin soveltuvaa sekä vuorovaikutteisuuteen että yhteistyöhön perustuvaa toimintamallia.

SUPPORT – Tutkimuksen tuki- ja infrapalvelut

- Valmisteluryhmän tavoite
  - Tuottaa laadukkaampaa palvelua pienemmällä henkilöstömäärällä ja alueellisesti tiiviimmässä yhteenliittymässä
  - Sita asiantuntijoita valmisteluun hyvän valmistelun turvaamiseksi ja sitoutumisen lisäämiseksi
  - Toteuttaa muutama kehittämistoimenpide nopealla aikataululla
- Yhteistyötä edistäisi eniten
  - Yhdensuuntaiset tukifunktioiden strategiat (esim. viestintä, it) ja yhteiset tukifunktioiden toimintamallit
  - Konsortion puitesopimus palvelujen ostamiseksi organisaatioiden kesken
  - Valtiohallinnon järjestelmien samanaikainen käyttöönotto ja yhteishankinta

SKILLCOM – Osaamisen hallinta

Yhteinen henkilöstön kehittämisen ja osaamisen ylläpidon ohjelma

Tietoa kestäviin valintoihin

SEKÄ-ETTÄ-STRATEGIA SEKTORILAITOS-YO-yhteistyöhön

Tulevaisuuden lisäpanostus

Vierailevat tutkijat

Kirjasto- ja tietopalvelut

Yliopisto 26.4.1998

Yliopistot antavat

Tämä on yhteistä jo nyt

- Yli 30 yhteisprofessuuria
- Muita yhteisvirkoja
- Yhteisiä laitteita ja tiloja
- Yli 450 ref. yhteisartikkeliä/a
- Oppimateriaalin tuottaminen
- Tutkimusprojekteja
- Tutkijakouluja (12)
- Yhteistyöelimet, johtokunnat

Sektorilaitokset antavat

- 150 dosenttia
- 240 muuta opettajaa
- 240 harjoittelupaikkaa
- Toimitiloja ja tutkimuslaitteita
- Tutkimusaineistoja
- Tilastotiedon ylläpito
- Opinnäytteiden ohjausta (100/a)
- Kenttäasemia/ -kokeita
- Yhteisverkosto elinkeinojen suuntaan

Tulevaisuuden lisäpanostus

Vierailuvirat sektorilaitoksissa: erikoistutkijat, post doc

Erikoistumiskoulutus ja syventävät opinnot

Resursointi kirjasto- ja infomaatiopalveluihin

- Pätevöittäviä tutkintoja, mm. 20 tohtoria/a
- Huippuasiantuntijoita
- Kausityöntekijöitä
- Uusinta perustieteiden osaamista
- Kansainvälinen verkosto
- Kirjasto-, tieto- ja osaamispalvelua

SITRA, 2009: "ÄLYKKÄÄSTI LUONNON VOIMIN"

Elämme murrosaikaa, jossa luonnonvarojen käytön hallinta edellyttää resurssi- ja osaamistalouden yhdistymistä uudella tavalla

Suomella on mahdollisuus saavuttaa kilpailuetu, luoda hyvinvointia ja kantaa vastuuta olemalla eturintamassa

